

Da li predloženi Zakon o računovodstvu će unaprediti kvalitet finansijskih izveštaja u Srbiji

Završena javna rasprava po osnovu Nacrta zakona o računovodstvu i prethodne aktivnosti i inicijative Računovodstvene komore Srbije, u cilju unapređenja finansijskih izveštaja i računovodstvene profesije u celini, na žalost, doprinele su samo delimično, određenim pomacima.

U više navrata smo pismenim putem, kroz medije i na sastancima sa predstavnicima u Ministarstvu finansija, predlagali da se Zakonom o računovodstvu, propišu uslovi za lica, koja vode poslovne knjige i sastavljaju i dostavljaju finansijske izveštaje, za sva pravna lica i preduzetnike.

Organizovali smo široku javnu raspravu sa računovođama i učestvovali na Javnoj raspravi koju je organizovala PKS u saradnji sa članovima radne grupe pri Ministarstvu finansija, koji su radili na izradi Nacrta i konačnog predloga Zakona o računovodstvu.

U datom roku dostavili smo predloge, šta bi trebalo unaprediti u predloženom Nacrtu zakona o računovodstvu, uz zahvalnost što su urađeni određeni pomaci i prihvaćeni, ranije dostavljani predlozi.

Te unapređene odredbe odnose se na pomeranje roka za dostavljanje redovnog finansijskog izveštaja, sa datumom 31.03. za prethodnu godinu, propisan je skraćen set finansijskog izveštaja za mala i mikro pravna lica koja primenjuju MSFI za MSP.

Takođe prihvaćen predlog da se uredi pomoćne evidencije u smislu definisanja u opštem aktu, opredeljenja, između ostalih, da li će se voditi robno knjigovodstvo ili ne, u prometu robe na malo.

Na žalost, ostali stručni predlozi koje smo dostavili ispred RKS, čije prihvatanje od strane radne grupe MF, bi upravo značilo unapređenje, u celosti, računovodstvene profesije u Srbiji, povećalo kvalitet u vodjenju poslovnih knjiga i sastavljanju finansijskih izveštaja, za sve registrovane poreske obveznike, nisu prihvaćeni.

Zakonodavac je propustio priliku, da u konačnom predlogu prihvati stručne predloge i ugradi ih u Zakon o računovodstvu, koji bi u budućem periodu obezbedio primaran interes države, a to je sastavljanje tačnih finansijskih izveštaja, za sve registrovane poreske obveznike.

Predloge koje smo dostavili, jesu, da se Zakonom o računovodstvu, uredi uslovi za vođenje poslovnih knjiga za sve računovođe. Time bi se unapredio kvalitet finansijskih izveštaja, što bi doprinelo smanjenju poreskih utaja i krivičnih odgovornosti za zakonske zastupnike i računovođe, smanjilo nenamensko trošenje sredstava direktnih i indirektnih korisnika budžetskih sredstava i obezbedilo bolji, sigurniji poslovni ambijet za poslovanje.

Ako se usvoji ovakav predlog Zakona o računovodstvu, propuštena je prilika da računovodstvena profesija u Srbiji bude na nivou i vrednovana, shodno važnosti za državu, društvo i sve zakonske zastupnike.

Podsećamo šta smo ispred RKS dostavili radnoj grupi u MF, kao predloge za izmene i dopune Nacrta zakona o računovodstvu/ objavljeno na linku:

<https://www.racunovodstvenakomora.rs/2019/09/02/racunovodstvena-komora-srbije-dostavila-primedbe-u-mf-na-nacrt-zakona-o-racunovodstvu/>

Obrazloženje zakonodavca, kao predlagača, da se profesionalno zvanje uvodi za registrovane delatnosti, pružaoce računovodstvenih usluga po preporuci komiteta Saveta Evrope, Manivala, kao i propisivanje uslova gde se stiče profesionalno zvanje, kod članice IFACa, nije u potpunosti u skladu sa sa DIREKTIVOM 2005/60/EC EVROPSKOG PARLAMENTA I SAVETA od 26. oktobra 2005.g.

To takođe nije u skladu ni sa zahtevima Directive 2013/34/EU.

Ove direktive za sve članice, kao i za Srbiju, koja je na putu pridruživanja EU, ostavljaju prostor zakonodavcu da uredi propis, primereno stepenu rizika odnosno uvažavajući specifičnosti u pružanju određenih usluga, da propiše da nadležni organi vrše efektivan nadzor i da preduzimaju neophodne mere u nameri da postignu da sve institucije i lica obuhvaćena Direktivama poštuju njene odredbe.

Upravo zbog navedenog, svi predlozi za izmene i dopune Nacrta zakona o računovodstvu, dostavljeni ispred RKS, doprineli bi u celosti, unapređenju kvaliteta finansijskih izveštaja u Srbiji, jer bi i ostale računovođe, koje pravna lica, u skladu sa definisanim uslovima u opštem aktu, zapošljavaju u radni odnos po Ugovoru o radu, bili obuhvaćeni za obaveznu proveru znanja i dobijanje profesionalnog zvanja za vođenje poslovnih knjiga.

Navedeno obrazloženje predlagača Zakona o računovodstvu o “Efektima” i “Ciljevima koji treba da se postignu” donošenjem ovako predloženih zakonskih odredbi, ne doprinosi unapređenju kvaliteta finansijskih izveštaja u Srbiji, u celini, što bi trebao biti primaran interes predlagača, odnosno države Srbije.

U kontekstu, inicijativa i učešća u javnoj raspravi, članova Računovodstvene komore Srbije, dostavljenih predloga u MF i u kontekstu rasprave koja je vođena na 84. Sednici Odbora za finansije Vlade Srbije, u nastavku sledi naša analiza, ocena i podrška diskusijama, predsednici odbora, gospođi, Tomić dr Aleksandri i predsedniku saveta Državne revizorske institucije, dr Duška Pejovića.

Očekujemo da će ova naša obrazloženja i predlozi, naći mesta i u raspravi koja će se voditi u Skupštini Republike Srbije, po osnovu predloženog Zakona o računovodstvu.

- **Zašto predložene odredbe Zakona o računovodstvu, vezano za profesionalna zvanja su selektivne i obuhvataju samo registrovane pružaoce računovodstevnih usluga?**

Podsećamo da je u skladu sa DIREKTIVOM 2005/60/EC EVROPSKOG PARLAMENTA I SAVETA od 26. oktobra 2005.g. u članu 2. (između ostalih obvezika), propisano je da se direktiva primenjuje na:

- (1) kreditne institucije;*
- (2) finansijske institucije;*
- (3) sledeća pravna ili fizička lica kada obavljaju svoje profesionalne aktivnosti:*

(a) revizori, računovodje koji samostalno obavljaju delatnost i poreski savetnici;
(b) notari i ostali pripadnici pravničke profesije kada učestvuju, u ime i za račun svog klijenta, u svakoj finansijskoj ili transakciji sa nekretninama

Takođe u istom članu 2. direktive, propisano je da se Direktiva odnosi i na:

(e), „ostala fizička ili pravna lica koja se bave prometom robe, ali samo kada se plaćanja vrše u gotovini u iznosu od EUR 15.000,00 ili više, bilo da je reč o jednoj transakciji ili nekoliko transakcija koje se čine povezanim“.

U skladu sa članom 37. Direktive, propisano je da:

- 1. Države članice zahtevaće barem da nadležni organi vrše efektivan nadzor i da preduzimaju neophodne mere u nameri da postignu da sve institucije i lica obuhvaćena ovom Direktivom poštuju njene odredbe.*
- 2. Države članice obezbediće da nadležni organi imaju adekvatna ovlašćenja, uključujući i nadležnost da pridobiju svaku informaciju koja je relevantna za nadzor nad poštovanjem Direktive i provere, i da imaju adekvatne izvore za obavljanje svojih poslova.*
- 3. U slučaju kreditnih i finansijskih institucija i kockarnica, nadležni organi imaće pojačana ovlašćenja za vršenje nadzora, a pogotovu mogućnost da vrše on-sajt inspekcije.*
- 4. U slučaju fizičkih i pravnih lica iz čl.2(1)(3)(a) do (e) države članice mogu dozvoliti da se poslovi iz stava 1 obavljaju u zavisnosti od stepena rizika.*
- 5. U slučaju lica iz čl.2(1)(3)(a) i (b) države članice mogu dozvoliti da poslove iz stava 1 obavljaju profesionalna udruženja, pod uslovom da postupaju u skladu sa stavom 2.*

Dakle u skladu sa navedenim, efektivan nadzor i preduzimanje neophodnih mera sa namerom da sve institucije i lica obuhvaćena direktivom, u ovom slučaju i lica iz člana 2.(1) (3) (a) odnosno, revizori, računovodje koji samostalno obavljaju delatnost i poreski savetnici, mogu da obavljaju profesionalna udruženja.

- **Kako predložene odredbe Zakona o računovodstvu tumače i komentarišu, na 84. sednici članovi Odbora za finansije, republički budžet i kontrolu trošenja javnih sredstava kao i predsednik Državne revizorske institucije (DRI)**

U skladu sa prethodnim navodima i predloženim odredbama u članu 18. Zakona o računovodstvu koji je ušao u skupštinsku proceduru, vezano za definisane uslove za izdavanje dozvole za vođenje poslovnih knjiga, smatramo potpuno ispravnim stav koji je iznela na 84. sednici Odbora za finansije Vlade Srbije, predsednica odbora, gospođa Tomić dr Aleksandra, čiju diskusiju, ispred Računovodstvene komore Srbije u celosti podržavamo.

Upravo navodi i predlozi koje je iznela predsednica odbora se poklapaju sa našim učešćem u javnoj raspravi i definisanim predlozima za izmene i dopune koje smo dostavili radnoj grupi u Ministarstvu finansija, sa molbom da ih analiziraju i ugrade u Zakon o računovodstvu.

U prilog tome, kao potvrda jeste i nastavak diskusije na 84. sednici odbora, člana radne grupe na izradi Nacrta Zakona o računovodstvu, gopsdina Aleksandra Januševića, koju citiramo, „Nisu u Manivalu rekli da lice zaposleno mora imati sertifikat profesionalne organizacije članice IFACa“. Takođe gospodin Aleksandar Janušević, u nastavku diskusije je iskazao saglasnost sa prethodnim diskusijama članova odbora, da mnogo znače, citiramo, „Komentari članova odbora znače i u principu se poklapaju sa dobrim delom predloga i komentara što su pristigli u Ministarstvu finansija u toku održane javne rasprave“.

Dakle, Zakon o računovodstvu kao i Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorizma, treba da obezbedi uslove, za ostvarenje “Cilja Manivala”, a to je, da sve države članice imaju delotvorne sisteme za borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma i da budu usklađene sa relevantnim standardima u toj oblasti.

Međutim, odredbe koje proizilaze iz Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorizma, ne odnosi se samo na računovođe pružaoce računovodstvenih usluga.

Odredbe ovog zakona odnose se i na *“ostala fizička ili pravna lica koja se bave prometom robe, ali samo kada se plaćanja vrše u gotovini u iznosu od EUR 15.000,00 ili više, bilo da je reč o jednoj transakciji ili nekoliko transakcija koje se čine povezanim”*.

U skladu sa navedenom odredbom, država Srbija bi, zbog unapređenja kvaliteta finansijskih izveštaja u celini trebala urediti profesionalna zvanja za sve računovođe koji vode poslovne knjige i sastavljaju finansijske izveštaje.

Takođe u skladu sa navedenim odredbama u Direktivi, proizilazi, da zakonodavac treba da izbegne monopol u davanju ovlašćenja, da to samo mogu da rade profesionaln udruženja članice IFACa.

U Direktivi je propisano, da efektivan nadzor i preduzimanje neophodnih mera sa namerom da sve institucije i lica obuhvaćena direktivom, u koje spadaju i „revizori, računovodje koji samostalno obavljaju delatnost i poreski savetnici, mogu da obavljaju profesionalna udruženja (bez preporuke o uslovljavanju, članstvom u IFACu)“.

U prilog svih naših inicijativa i predloga i svega prethodno navedenog, a sigurno i u kontekstu mnogih drugih predloga koji su dostavljeni u okviru Javne rasprave, radnoj grupi u MF, jeste i izjava, na 84. sednici **Odbora za finansije, republički budžet i kontrolu trošenja javnih sredstava**, koju je izneo predsednik DRI **dr Duško Pejović**.

Podsećamo da program revizije, koju provodi Državna Revizorska Institucija (u daljem tekstu DRI) obavezno svake godine obuhvata:

- 1) budžet Republike Srbije;
- 2) organizacije obaveznog socijalnog osiguranja;
- 3) odgovarajući broj jedinica lokalne samouprave;
- 4) poslovanje Narodne banke Srbije koje se odnosi na korišćenje javnih sredstava;
- 5) odgovarajući broj javnih preduzeća, privrednih društava i drugih pravnih lica koje je osnovao direktni odnosno indirektni korisnik javnih sredstava i kod kojih ima učešće u kapitalu odnosno upravljanju.

Predsednik DRI, na pomenutoj 84. sednici Odbora za finansije, izneo je podatak, da je po programu revizije tokom 2018.g. utvrđeno nepravilnosti koje iznose 217 milijardi dinara, vezano za nepoštovanje propisa, u koje spadaju i 2,5 milijardi nenamenski potrošenih sredstava, gde predlaže da se hitno nešto mora uraditi po pitanju uredenosti vođenja poslovnih knjiga.

Da li je to dovoljan razlog, da država treba ovim predloženim Zakonom o računovodstvu, da uredi u celosti, uslove za vođenje poslovnih knjiga za sve računovođe, (a ne samo pružaoce računovodstvenih usluga), čime bi se unapredio kvalitet finansijskih izveštaja, zaštitio budžet Srbije, zakonski zastupnici i računovođe i izbegla krivična odgovornost?

I pitanje koje upućujemo javno, čemu je služila Javna rasprava po pitanju Nacrta zakona o računovodstvu, dostavljeni predlozi za izmene i dopune, radnoj grupi pri MF, kao i iznete diskusije na 84. Sednici Odbora za finansije, ako predlagač, ovaj put, nije ništa od toga uvažio?

Izveštaj sa 84. Sednice Odbora za finansije, gde je objavljena izjava predsednice odbora, Tomić dr Aleksande, koju ispred profesionalnog udruženja, Računovodstvene komore Srbije, podržavamo u celini, u očekivanju da će biti ponovljena i dobiti podršku, u okviru skupštinske rasprave po pitanju Zakona o računovodstvu, je na sledećem linku:

<http://217.26.67.44/filesnrs/odbor/odbor2019090610.mp4>

Zaključak i preporuke:

- ✓ **Predloženi Zakon o računovodstvu, ako bude usvojen sa navedenim odredbama, neće unaprediti, u celini, kvalitet finansijskih izveštaja u Srbiji niti urediti vođenje poslovnih knjiga za sve registrovane poreske obveznike, što bi morao biti primaran “Efekat” i “Cilj” izmene zakona;**
- ✓ **Predlažemo ispred RKS, da se amandmanima u skupštinskoj proceduri, unaprede predložene odredbe.**

Računovodstvena komora Srbije

Predsednik udruženja,
mr Snežana Mitrović
www.racunovodstevnakomora.rs
Beograd, 23.09.2019.g.